»Буковина« выходить 1. (13.) и 15. (27.) кождого мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рôкъ 3 зол. — кр.
» пôвъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокû числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИСТРАЦІЯ »Буковины« находить ся въ Черновцѣ (улиця Сплени ч. 7). Всѣ дописи адресувати лежить.

ОБЯВЛЕНЯ и ПРИЛОГИ обчисляють ся якъ найдешевше.

Ч. 3. Черновцѣ, 1. Лютого 1885. Рочникъ I.

НАШИ КРИВДЫ.

„Мы, буковинскû Русины“ требуемо рôвноуправненя“. Сими словами высказали мы въ попереднôмъ числѣ „Буковины“ чого ôтъ нынѣшного правительства желаемо, выголосили мы ихъ не абы якъ, но на пôдставѣ фактôвъ, на пôдставѣ кривдъ, якû мы до теперь зазнали; а щобы не посуджувано насъ, що мы бавимо ся голословными нарѣканями, жалуемо ся безъ причины; отъ всѣмъ и всякому певнû данû, отъ вамъ нашû кривды.

Мы, буковинскû Русины, укривдженû въ порôвнаню съ нашими сусѣдами-Румунами во многôмъ, найбôльше однако въ церквѣ и школѣ.

Не завидуемо нашимъ румунскимъ краянамъ ихъ лучшои долѣ, противно, желаемо имъ щиро правды и силы и волѣ, але въ ихъ хатѣ; тѣшимо ся хорошимъ розвоемъ кождого народа, божь ôнъ не може остати безъ доброго вплыву на долю другихъ, отже и на нашу; но придержуючи ся засады „кождому свое“, бажаемо кождому и намъ самымъ лише тôлько волѣ, скôлько еи мае та птичка, що проживае въ клѣтцѣ, т. е. съ певными не переступными границями; бо хто переоре межу, той скривдитъ свого сосѣду.

Порôвнавши отже буковинскихъ Русинôвъ съ Румунами находимо, що оба сû народы при цѣлкомъ рôвныхъ обставинахъ дѣйстно не зазнали рôвного права. Отъ вамъ доказы на то. Перейшовши все то, що Румуны маютъ, выходятъ слѣдуючû укривдженя руского народа на Буковинѣ.

Мы, буковинскû Русины, не зазнали рôвного управненя нашихъ дѣтей въ многихъ народныхъ школахъ мѣшаныхъ повѣтôвъ, особенно въ замѣскôмъ повѣтѣ черновецкôмъ и сторожинецкôмъ.

Буковинскій народъ рускій не отримавъ до теперь нѣякои середнои школы рускои и зневоленъ мимо §. 19. основного закону державного або ôтречи ся ôтъ вышшого образованя своихъ дѣтей, що нѣякъ не дасть ся згодити съ примусомъ шкôльнымъ, або пристати на мученье своихъ дѣтей чужимъ языкомъ, що противорѣчить устроеню рускихъ шкôлъ народныхъ.

Окôнчивши гимназію начинаютъ для питомцѣвъ духовного стану новû муки румунскимъ выкладовымъ языкомъ на богословскôмъ ôтдѣлѣ черновецкого университету. Кандидаты духовенства примушенû отже учити ся румунского языка вже въ гимназіи, а зрѣкаютъ ся свого рôдного. Таке трактованье руского языка вынародовляе нашу молодѣжь, о що кромѣ того всякими способами стараютъ ся многû учителѣ-каріеровичѣ въ народныхъ школахъ, особливо „православнои“ (recte румунизаторскои) школы въ Чернôвцяхъ, рускій (sic!) катихетъ въ черновецкôй гимназіи, анти-рускій духъ въ черновецкôй семинаріи учительскôй и др.

Найбôльшою же кривдою руского народа состоячого по найбôльшôй части изъ исповѣдникôвъ гр. вост. обряду суть майже всѣ члены нынѣшнои митрополитальнои консисторіи буковинскои. Якій духъ тамъ вѣе, о тôмъ свѣдчитъ: а) упослѣдженье руского языка на

богословскôмъ ôтдѣлѣ, въ духовнôй семинаріи, въ обществѣ теологичнôмъ, въ шематизмѣ, роспорядженяхъ и всякихъ публикаціяхъ консисторскихъ; б) высыланье мисіонерôвъ румунизаціи въ чисто-рускй приходы; в) упослѣдженье рускихъ священникôвъ; г) упослѣдженье руского языка при богослуженю и всякôй ôтповѣднôй способности; д) накидуванье румунскихъ книгъ священникамъ въ рускихъ приходахъ; е) обсаджуванье рускихъ мѣстць румунскими загорѣльцями и т. д., що все небавомъ безчисленными фактами доведемо.

Отъ вамъ головнѣйшй кривды Русинôвъ на поли церковнôмъ и школьнôмъ; а щобы ихъ не усунути, но если можно, то еще побôльшити, стараютъ ся „проповѣдники згоды, любови и рôвноуправненя" вже теперь приготовленями агитацій до близькихъ выборôвъ въ думу державну. Грошѣ и вплывъ всякого роду мае ихъ цѣлямъ послужити, скривдити насъ на дальшихъ 6 рокôвъ.

Тобѣ, рускій народе, представили мы твôй сумный станъ, котрый перестати муситъ, если не маешь остати вѣчнымъ рабомъ и бѣдолахомъ. Одно слово изъ твоихъ устъ може отворити тобѣ и твоимъ дѣтемъ лѣпшу будучнôсть, бо може имъ уможливити легко и дешево выучити ся и добыти ся стану вышшого, заможнѣйшого и значнѣйшого. То одно слово то голосъ, котрый ôтдашь при выборахъ до думы державнои, котрй ôтбудутъ ся вже за 3 мѣсяцѣ.

Вашимъ голосомъ, тымъ **однимъ** словомъ вашимъ, братя селяне, котрымъ вымовите имя того мужа, котрого яко вашого посла, т. е. заступника вашихъ правъ до Вѣдня на вашй издержки (на вашь коштъ), бо зъ податкôвъ, котрô платите, вышлете, тымъ однимъ словомъ вашимъ запечатаете вашу и дѣтей вашихъ долю на дальшихъ 6 рокôвъ. Скажѣтъ же, чи не въ вашихъ рукахъ доля ваша и дѣтей вашихъ?

ИЗЪ СЕЛА.

О думѣ державнôй.

Въ першôмъ числѣ „Буковины" описавъ я рухъ выборчій буковинскихъ Русинôвъ ôтъ 1860. року ажь до послѣднихъ рокôвъ и спôмнувъ, що нашь сельскій народъ давнѣйшими часами бôльше о то дбавъ, абы на послôвъ, чи то до думы державнои, чи до сойму краевого выбрати самыхъ своихъ людей, отже Русинôвъ.

Правду сказавши, выноватый народъ нашь за то, що въ теперѣшнихъ часахъ не выбирае на послôвъ своихъ людей, але чужихъ, но скоро розважемо, що нашь народъ занедбаный, непросвѣченый, не знае оцѣнити, яка шкода для него зъ того, що не выбирае своихъ послôвъ-Русинôвъ, але найгôршихъ своихъ вороговъ, то треба жалѣти надъ нимъ. — Приходитъ сплакати надъ нашимъ народомъ, що такій легковѣрный и вѣритъ обѣцянкамъ дѣдичôвъ и иншыхъ чужихъ людей, що они для добра громадского працювати будутъ, що заступятъ наше селянство въ думѣ и въ соймѣ совѣстно. Нашй селяне повѣривши тому, жертвуютъ такому дурисвѣтови свою долю и выбираютъ его своимъ заступникомъ. Нашь добрый народъ тратитъ такимъ способомъ свое природне право и зле на тôмъ выходитъ, бо тй его посли-нерусины звычайно самй для себе дбаютъ, або для чужого народа, а не для нашого руского.

Мы Русины пôзнавшй гôрку долю, яка насъ жде за таке легковѣрне поступованье при выборахъ, мусимо уже разъ нашихъ братôвъ селянъ просвѣтити и отворити имъ очи, щобы и они знали хто ихъ пріятель, хто для нихъ працювати и жертвувати ся, а хто лишь для своѣй выгоди за нихъ послувати желае.

Не штука посломъ бути для своихъ выгодъ, але штука ôтповѣсти обовязку рускихъ выборцѣвъ, штука боронити справу руского народа на кождôмъ кроцѣ.

Нашй селяне говорятъ звычайно: Та що менѣ зъ выборôвъ? Выбирайте, кого хочите. Посолъ одинъ якъ другій. Иду до выбору, абы стôйку ôтбути, а на кого скажутъ паны, на того дамь мôй голосъ.

Нашь селянинъ легковажитъ выборомъ, бо не розумѣе и не знае, що той посолъ, котрого люде выберутъ, ихъ долею орудуе.

Люде звычайно кажутъ: „Та що мы маемо зъ посла, або мы знаемо, що такій посолъ въ радѣ державнôй у Вѣдни робитъ? Отъ кобы хочь давъ за голосъ добре слово, та сивуховъ почестувавъ — то уже не жаль на него голосувати!" — И въ правдѣ за сивуху, жменю тютюну и ковбасы продаютъ нашй люди свои голосы дѣдичамъ та чужимъ людемъ, а наша народна справа на тôмъ гôрко терпитъ, бо нема за ню кому упôмнути ся, а на жаль намъ говорятъ Нѣмцѣ, що въ

Буковинѣ Русинôвъ нема, бо нема у Вѣдни рускихъ послôвъ. А чому ихъ нема? Нема, бо нашû селяне не выбрали Русинôвъ, але чужихъ, а тû чужû не заступаютъ рускихъ справъ але справу иншого народа. — Не нарѣкаймо отже, братя селяне, коли такъ поступаемо, жалуймо надъ тымъ, що дались мо ся збаламутити.

Такъ и сеи весны будутъ на Буковинѣ ôтбувати ся выборы до думы державнои.

Щобы Вы, братя селяне, знали, що то за дума державна, надъ чимъ тамъ ся радити мае и якъ потрѣбно, щобы въ тôй думѣ и Русины засѣдали, хочу вамъ коротенько о тôй думѣ державнôй гдещо написати.

Передъ 1860. рокомъ було въ Австріи абсолутичне правленье, то значитъ: цѣлою державою рядивъ самъ цѣсарь черезъ своихъ министрôвъ. — Отъ 1860 року змѣнило ся правленье и теперь управляе цѣлою державою цѣсарь разомъ съ послами. Тû послы сходятъ ся у Вѣдни, на що дôстаютъ грошѣ, и всѣхъ ихъ разомъ называютъ рада державна, якъ то н. пр. всѣхъ „авшусôвъ“ называютъ рада громадска. — Та рада державна дѣлитъ ся на двѣ части. Перша часть то палата панôвъ, въ котру входятъ всѣ повнолѣтнû принцы цисарского дому, дальше такû паны, котрыхъ цѣсарь покличе, и архіепископы и епископы, котрымъ княжескій титулъ приналежитъ. — Цѣсарь може такожь до палаты панскои покликати людей, котрû прислужили ся краеви въ особенный спосôбъ.

Друга часть рады державнои то палата послôвъ, котра состоитъ изъ 353 послôвъ. Сихъ послôвъ выбираютъ всѣ краѣ австрійскû. Такъ выбираютъ до думы державнои въ Галичинѣ 63 послôвъ, а въ Буковинѣ 9 послôвъ. Зъ сихъ 9 послôвъ выбирае на Буковинѣ народъ зъ повѣту Черновецкого, Садагорского, Сторожинецкого и Серетского одного посла, зновъ зъ повѣту Кôцмань, Заставна, Станôвцѣ и Вижниця одного посла, а зъ повѣту Радôвцѣ, Солка, Сучава, Кимполунгъ и Дорна зновъ одного посла. — Отже всѣ меншû господарѣ въ цѣлôй Буковинѣ выбираютъ разомъ всего 3 послôвъ. — Дальше выбираютъ дѣдичѣ двохъ, религійный фондъ одного, палата торговельна и примыслова одного, мѣсто Чернôвцѣ одного, а мѣста Серетъ, Сучава и Радôвцѣ разомъ зновъ одного посла.

Ся дума державна, котра состоитъ изъ 353 послôвъ, межи котрыми есть 9 послôвъ зъ Буковины, мае право радити надъ важнѣйшими справами цѣлои австрійскои державы и законы постановляти.

Такъ мае она перше право радити и

1. ухваляе надъ тымъ, кôлько войска рочно побирати ся мае;
2. радитъ надъ всякими выдатками цѣлои державы, призначуе рôчнû податки, належитости и пр., укладае законы у всякихъ скарбовыхъ справахъ, рѣшае надъ продажею або задовженьемъ майна державного и пр.;
3. радитъ надъ справами почтъ, телеграфôвъ и желѣзниць;
4. выдае законы о банкахъ, ремеслѣ, пропинацѣйнôмъ правѣ, о мѣрѣ, вагахъ и пр.;
5. радитъ надъ законами для охороны людей ôтъ всякихъ хоробъ и епидемій;
6. надъ правомъ гражданьства, народочисленьемъ, правомъ пашпорту;
7. надъ правомъ религійныхъ стосункôвъ, всякихъ товариствъ, надъ печатею и охороною духовои власности;
8. надъ школами народными, середными и найвышшими;
9. надъ закономъ карнымъ, цивильнымъ, торговельнымъ, векселевымъ, гôрнымъ и пр.;
10. надъ законодавствомъ для организаціи судовыхъ и политичныхъ властей;
11. надъ закономъ для перепроваженя уголовныхъ державныхъ законôвъ, для державного суду, вымѣрюе власть судамъ и правительству и т. д.

Если якій законъ въ думѣ державнôй обвогорюе ся и бôльшôсть послôвъ на него згодитъ ся, то потреба еще, абы той новый законъ зôставъ принятый въ палатѣ панôвъ. Законъ, котрый въ обохъ сихъ палатахъ прійме ся, потребуе еще цѣсарского потвердженя, а тогды всѣ его шанувати и слухати мусятъ.

Выдите отже, братя селяне, що найважнѣйшû справы обвогорюютъ ся перше въ думѣ державнôй. Тамъ приходятъ и ухваляютъ ся и такû справы, котрû стисло звязанû съ долею нашои рускои народности.

Подумайте собѣ отже якій то жаль и яка шкода для васъ и дла вашихъ дѣтей, если яка справа дотыкаюча руского народа обговорюе ся въ думѣ державнôй у Вѣдни, а тамъ нема анѣ одного руского посла зъ Буковины, котрый бы въ вашôй справѣ заговорити, вашû кривды ôткрыти, ваше право оборонити, за васъ упôмнути ся схотѣвъ, а не одно зло выйшло вже изъ того для васъ, божь хто не упоминае ся, тому ничого и не даютъ. Не ганьба же то для насъ Русинôвъ, що свое право допчемо ногами и нашь талантъ закопуемо, запродуемо его чужимъ дѣдичамъ, котрыхъ доля не однакова съ нашою, ба навѣть противна.

Обгляньмо ся отже межи нами Русинами, а найдемо досить свѣтлыхъ мужѣвъ, котрû

насъ у Вѣдни заступити розумѣютъ и схотятъ. Стараймо ся хочь разъ своихъ кандидатôвъ на послôвъ выбрати, а наша справа пôйде въ передъ — а тогды осмѣхне ся наша заплакана мати, наша Русь.

Изъ засѣдань рады державнои.

Ôтъ 20. Сѣчня сего року ôтбуваютъ ся дальшй засѣданя рады державнои, котра по спорахъ языковыхъ и національныхъ заняла ся матеріальнымъ добробытомъ народа и пекучою справою соціализму.

Межи предметами засѣдань суть законопроекты: о регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ, о рыболовствѣ въ рѣкахъ монархіи, о уповажненю правительства до заключеня угоды съ Угорщиною що до помноженя мѣдянои монеты.

Щобы обнижити цѣну ѣзды на желѣзницяхъ, внесло правительство проектъ обнятія въ державный зарядъ желѣзницѣ Прага-Дуксъ-Боденбахъ — съ евентуальностію закупленья еи для державы; — проектує ся такожь продовженье гваранціи для ческои западнои желѣзницѣ пôдъ условіемъ, що правительство мае право установляти тарифу ѣзды и транспорту — евентуально закупити ту дорогу для державы; пôдъ тымъ самымъ условіемъ предлагае ся удѣленье гваранціи для ческои пôвнôчнои желѣзницѣ.

На выбудованье и устроенье палаты для станиславовского епископа ухвалила рада державна дня 30. Сѣчня кредитъ въ сумѣ 39.000 злр.

Проектъ закона о конгруи для католического духовенства принятый въ другôмъ читаню дня 6. Лютого. Проектованый законъ мае вôйти въ дѣйствіе съ днемъ 1. Сѣчня 1886.

Дотація станиславовского епископа мае выносити 7000 злр., котрй платити ся будутъ зъ доходôвъ гр. к. львôвскои митрополіи, для крылошанъ вызначено по 800 злр., а для сотрудникôвъ по 400 злр. и 315 злр. Що до конгруы православного духовенства мае правительство внести осôбный проектъ.

Въ нарадахъ комисій находятъ ся законопроекты противъ соціалистичныхъ стремлень, противъ шкодливому уживаню выбуховыхъ матерій и предложенье о забезпеченю робôтникôвъ.

Въ предложеню о забезпеченю робôтникôвъ намѣрено основати заведеня асекурацийнй для кождои провинціи, опертй на взаимности. Въ тôй цѣли маютъ предпріемщики, у котрыхъ занятй робôтники, составляти союзы и датками своими утворити фонды.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

Ческа газета „Politik“, выходяча въ Празѣ на нѣмецкôмъ языцѣ, наводитъ въ своѣмъ 35. числѣ с. р. головнѣйшй уступы изъ вступнои статіѣ помѣщенои въ 2. ч. „Буковины“, передъ чимъ пише изъ своѣй стороны: „Русины будутъ въ будучôй радѣ державнôй не тôлько въ повнôмъ числѣ заступленй, но являть ся тамъ, якъ здае ся, въ смягченôй опозиціи, бо и межи ними збôльшаютъ ся поволи но неперестанно лагôднѣйшй елемента, котрй зъ однôи стороны до польскихъ краянъ, а зъ другои до правительства пріятнѣйше ôтносятъ ся. Въ Галичинѣ получили ся обй партіѣ, старша и молодша, передъ выборами до думы державнои до спôльного дѣланя; а въ Буковинѣ появляе ся движенье правительству цѣлькомъ спріяюче“. — Подаемо „Политицѣ“ въ переднôй статіѣ сего числа можнôсть обзнакомити своихъ родимцѣвъ, нынѣшнихъ провôдникôвъ австрійскои политики, съ нашою недолею; о терпимости и лагôдности буковинскихъ румунизаторôвъ можна цѣкавй подрôбности найти въ сегорôчнôмъ 8. и 9. числѣ „Дѣла“.

Вѣденьска „Vorstadtzeitung“ доноситъ, що одинъ изъ першихъ проводирôвъ ческихъ мавъ сказати: „Если Русины пôйдутъ въ новôй думѣ державнôй противъ насъ, то передамо ихъ Полякамъ (а въ Буковинѣ мабуть Румунамъ! прим. ред.), щобы ихъ звязали, мучили и погубили: бо хто иде противъ Славянъ, тотъ не заслугує на пощаду, а тымъ менше если ôнъ самъ Славянинъ“. — Признаючи правду сихъ слôвъ, позволимо собѣ запытати: „На що заслугує Славянинъ, жертвуючій свого брата безъ причины ворогамъ Славянства?“ — U. A. W. G.

БУКОВИНСКЙ ОБЩЕСТВА РУСКЙ.

„Руска Бесѣда“. На засѣданю зъ дня 17. Сѣчня с. р. принято до вѣдомости, що библіотека цѣлкомъ упорядкована и мѣститъ въ собѣ 1440 творôвъ въ 2549 книгахъ. Библіотекарю п. В. Ивасюку высказано за упорядкованье библіотеки щиру подяку. Даль-

ше принято 3 новыхъ членôвъ; рѣшено завозвати членôвъ до зверненя книгъ выжиченыхъ изъ библіотеки, вымѣрено накладъ „Библіотеки для молодежи“, ухвалено просити ч. редакцію „Буковины“ еще разъ, щобы зволила выслати запрошенье до предплаты и карты до замовленя на „Библіотеку для мол.“ разомъ съ 3. числомъ, такъ якъ тй прилоги черезъ ошибку при печатаню не можно було прилучити до 2. числа „Буковины“; ухвалено удати ся черезъ „Буковину“ до всѣхъ щирыхъ пріятелѣвъ рускои молодежи о моральну и матеріяльну запомогу редакціи „Библіотеки для молодежи“, о що симъ и просимо; тажь молодѣжь то наша будучнôсть!

* * *

На „Рускій Дôмъ Народный“ въ Чернôвцяхъ зложили п. т. о. Жалковскій изъ Суховерхова: ôтъ п. старосты кôцманьского 3 зол., ôтъ п. нотаря Дра. Гордыньского изъ Кôцманя 10 зол., ôтъ п. аптекаря Окуневского изъ Кôцманя 5 зол., ôтъ п. Рожанковского, контролора изъ Кôцманя 1 зол., ôтъ п. И. Березовского, богослова у Вѣдни 1 зол. 50 кр., ôтъ о. А. Глиньского зъ Рыбнои 50 кр., п. п. Г. Тыминскій и Войценко зôбрали въ Пядикôвцяхъ 10 зол. 28 кр., и то ôтъ п. п. господарôвъ: Г. Тыминскій, Пр. Войценько, Ив. Ст. Боднарь, Тод. Громскій, Акс. Боднарь, Мих. Боднарь, Ил. Прутковскій по 1 зол., Ив. Войценько, Вас. Боднарь, Вас. Кій и Ман. Адамко по 50 кр., Тод. Войценько 20 кр. и Ман. Боднарь 8 кр, о. Г. Б. изъ Р. зôбраныхъ нимъ 11 зол. — Щедрымъ дателямъ и ласкавымъ збирателямъ щиро-руске Спасибôгъ!

* * *

„Союзъ“. Дня 2. Лютого н. ст. ôтбувъ ся въ салѣ товариства музичного баль, устроеный академичнымъ рускимъ товариствомъ „Союзъ“. Комитетъ сего балю, котрый складавъ ся изъ всѣхъ членôвъ товариства „Союза“, майже всѣхъ Русинôвъ черновецкихъ и рускихъ алюмнôвъ тутейшой гр. прав. семинаріи.

Уже коло ½9 годины вечеромъ на дню 2. Лютого зачало много гостей въ згаданôй, найбôльшôй сали въ Чернôвцяхъ сходити ся, а коло ½10 була саля дословно переповнена. На сѣмъ балю були майже всѣ Русины черновецкй, а изъ провинціи поприходили нашй Русины зъ найдальшихъ сторôнъ Буковины, и Галичина була такожь заступлена. Окрôмъ Русинôвъ явило ся много Поляковъ, Румунôвъ и Нѣмцѣвъ. Межи гостями зауважали мы бурмистра черновецкого совѣти. Климеша, совѣти. вышшого краев. суду Питея, нотаря Дра. Векслера, ц. російск. конзула Кира Динжана и пр. Православне священьство було сильно заступлене. Всѣ академичнй товариства явили ся майже комплетно. Салю прибравъ хорошо огородникъ митрополичій п. Бучковскій.

О 9. годинѣ розпочавъ ся вечерокъ „Коломыйкою“, до котрои стануло много, а до 2. кадрилъ 110 паръ. Танцями аранжували проф. изъ Станислава Петро Кумановскій и черновецкій судія Володимиръ Ясѣнецкій, а пригравала повна оркестра войсковои музики тутейшого регименту баронъ Vecsey Но. 41. Охотѣ молодежи не було кôнця. Все ся бавило весело, и ажь около 6. годины рано розôйшли ся всѣ до дому, беручи съ собою найлѣпше враженье зъ вечерка. — Межи всѣми вечерками, якй ся устроювали сего року въ Чернôвцяхъ, выпавъ пôсля суду чужои публики вечерокъ Союзаньскій найлѣпше. И въ матеріяльнôмъ взглядѣ выпавъ сей вечерокъ добре, бо помимо того, що коштувавъ надъ 500 зол., все такôй принѣсъ товариству 106 зол. чистого доходу. — Честь и слава „Союзу“ и всѣмъ тымъ, що ся причинили до такъ красного обяву житя руского на Буковинѣ!

* * *

Подяка. Общество рускихъ академикôвъ „Союзъ“ въ Чернôвцяхъ выражае прилюдну подяку вп. о. О. Николаю Устыяновичу изъ Сучавы и Петру Гилю изъ Шершоновець подарувавшимъ по 2 зол. въ користь сего общества. — Предсѣдатель О. А. Воляньскій. Секретарь Г. О. Ганкевичь.

* * *

Вечерницѣ устроенй 26. с. м. драмат. товариствомъ въ Чернôвцяхъ въ честь п. п. аматорокъ були правдивою забавою однои щирои родины. Хто сумнѣвавъ ся о вартости такихъ забавъ въ тѣснôмъ кружку рускôмъ, мôгъ сего вечера переконати ся, якій вплывъ мали тогôднй вечерницѣ. Сего разу зôбрало ся вже бôльше число рускихъ родинъ, а наколи тогôдъ до коломыйки ледво скôлька паръ знайшло ся, то на послѣднихъ вечерницяхъ стало до неи радо около 20 паръ. Забава сама велась оживлено, що найбôльше заслугою рускои молодежи; руске слово уживалось загально, а гостѣ не зчулись якъ штучне свѣтло хочь не хочь пôддалось засѣявшому ратику. Маемо певну надѣю, що подôбнй вечерницѣ розбудятъ духъ рускій, особливо у женщинъ, а не забуваймо, що намъ не дôстае патріотичныхъ женщинъ! — Тожь затанцюймо

собѣ еще разъ, але въ рускôмъ народнôмъ строю и настроеню!

* * *

Церковне братство св. Тадея въ Чернôвцяхъ выбрало на предсѣдателя совѣтн. суд. п. Виницкого Из., на заступника оф. почт. дир. п. Окуневского Ил., на секретаря мѣщ. п. Лисинского, на касіера мѣщ. п. Завянского, на контролора мѣщ. п. Островского, а на господаря мѣщ. п. Поверловича.

ДРОБНЙ ВѢСТИ.

(† П. Невечерелъ Францъ,) ц. к. эмер. професоръ, батько щирого пріятеля Русинôвъ п. Дра. Рихарда Невечерела, упокоивъ ся 20. Сѣчня с. р. въ 82. роцѣ жизни. Вѣчная ему память!

(О. Иванъ Наумовичь) заявляе въ „Словѣ", що рѣшивъ ся не выѣзджати до Риму, куда покликано его до выясненя апеляціи высланои нимъ до Папы.

(Инспекторомъ) школъ народныхъ въ Радовецкôмъ и Серецкôмъ повѣтѣ мае бути именованый п. Караушъ Илія, професоръ при гимназіи въ Радôвцяхъ. Изъ 5 инспекторôвъ повѣтовыхъ въ Буковинѣ суть: 1 професоръ университету, 1 священникъ, 2 професоры середныхъ школъ и одинъ однѣсенькій учитель народный. И такъ малостепенный авансъ учителѣвъ спиняютъ побôчнй заробки вышшихъ чиновникôвъ; кобы хоть для добра школъ.

(Законъ) о пôдвышшеню жалованя буковинскихъ учителѣвъ народныхъ одержавъ вже высочайшу санкцію. Пôсля сего закону, котрый съ новымъ рокомъ 1886 стане ся правосильнымъ, будутъ побирати учителѣ: а) въ мѣстахъ, где суть ц. к. староства, 600 зол., б) въ мѣстахъ, где суть ц. к. суды, 500 зол., а в) въ прочихъ мѣстцевостяхъ 400 зол. — Дай Боже, щобы разомъ съ получшеньемъ матеріяльного стану учителѣвъ, полѣпшила ся и доля науки руского языка.

(Православна церковь) во Львовѣ знаходитъ ся, якъ пише „Слово", въ дуже занедбанôмъ станѣ. Може бы бук. православна консисторія вынаймила комнаты резиденціи, въ котрыхъ умѣстила теологôвъ изъ Румуніи, и призначила сей дохôдъ въ интересѣ св. обряду на повышшу цѣль.

(„Библіотека для молодежи".) 1. книжочка уже появила ся и мѣститъ въ собѣ: 1) стишокъ: „Вставайте дѣти!" 2) истор. статійку: „Селянинъ у Фердинанда благого", 3) геогр. статійку: „Свѣтъ то книжка", 4) казку: „Коза", 5) изъ природ. науки: „Новый лѣсъ", приповѣдки, загадки и игры. — Слогъ всѣхъ статій легкій, не сухо, но забавно поучаючій, правопись одностайна, письмо велике, папѣръ хорошій, форматъ малый 8⁰ въ 32 стороны. Кожда книжочка дротомъ зброшурована съ трывалыми грубыми окладинками и презентуе ся дуже гарно. Цѣна однои книжочки 10 кр. Поручаемо сю библіотеку всѣмъ якъ найсердечнѣйше. Хто о сказанôмъ нами хотѣвъ бы лично пересвѣдчити ся, най пришле до „Рускои Бесѣды" въ Чернôвцяхъ 12 кр., а отримае книжочку почтою. Наша администрація принимае охотно предплату и всякй замовленя на сю библіотеку.

(Ректоръ духовнои семинаріи) въ Чернôвцяхъ, Дръ. Топала, не принимае нѣякихъ прозьбъ со стороны питомцѣвъ на рускôмъ языцѣ, уневиняючись тымъ, що по руски читати не умѣе, на коли не давно тому въ пѣвчôй школѣ учивъ руского языка. Чи звѣстна ся толерантнôсть пана ректора преосв. Митрополитови? Чи нема уже въ діецезіи здôбного на ректора священника, котрый бы и по руски читати и писати умѣвъ? А може бы еще и о. Топала научивъ ся руского письма и не подававъ своимъ питомцямъ прикладъ ненависти и загорѣлости, вѣдь то будучй проповѣдники мира и Христовои любви!

(Рускій центральный комитетъ выборчій во Львовѣ,) въ котрый входятъ Дръ. Шараневичь яко предсѣдатель, а Дръ. Александеръ Огоновскій, посолъ Романчукъ, крылошанинъ Малиновскій и Богданъ Дѣдицкій яко члены, рѣшивъ, якъ доноситъ „Дѣло", заняти ся переведеньемъ предстоячихъ выборôвъ въ думу державну. Честь и слава мужамъ, котрй мимо рôжныхъ поглядôвъ сполучеными силами стаютъ до обороны правъ галицко-руского народа! У насъ на Буковинѣ изъявши скôлько единиць нема такои рôжнородности межи Русинами, але и нема того горячого чувства для справъ народныхъ, якими въ першôй линіи суть выборы. Велика бôльшôсть нашои интелигенціи ôтноситъ ся въ сѣмъ взглядѣ рôвнодушно, а находятъ ся и такй, котрй зъ чистои злобы противодѣйству-

ютъ заходамъ щирыхъ патріотôвъ, самî же не хотѣли и не хотятъ приложити рукъ до дѣла. Сумна то правда!

(Конфискаты) рускихъ газетъ во Львовѣ повторяютъ ся майже съ кождымъ числомъ, такъ н. пр. забрано 7 чиселъ „Слова“ неменше якъ пять разъ, такъ само сконфисковано вже сего року „Дѣло“ и выданя общ. Качковского „Нове Зеркало“ одинъ разъ, а „Проломъ“ скôлька разôвъ. Щобы заобезпечити ся ôтъ безчисленныхъ конфискатъ и полученыхъ съ ними стратъ матеріяльныхъ подало общ. Качковского до думы державнои, щобы ц. к. прокураторіи одобряли рукописи. Записуемо на сѣмъ мѣстци, що наша „Буковина“ не була сконфискована, якъ доносили о тôмъ „Газета польска“ и „Слово“.

(Праздникъ Методіевскій.) Гр. к. комитетъ во Львовѣ отримавъ уже запрошенье комитету Методіевского изъ Велеграда, на котрого чолѣ стоитъ тайный совѣтникъ Белкреди, и ухваливъ: а) выдати два описаня житя св. Кирила и Методія, а то одно для интелигенціи, а одно для народа; б) празднувати память св. Методія 6. (18.) Цвѣтня во Львовѣ, и в) постарати ся о то, щобы гр. к. Русины якъ найчисленнѣйше зôбрали ся на сѣмъ празднику въ Велеградѣ, где на дотычнôмъ концертѣ маютъ ôтспѣвати ся такожъ церковнî пѣснѣ рускî Бортняньского и др.

(Повѣтовымъ конференціямъ) учителѣвъ народныхъ поставила ц. к. рада шкôльна краева слѣдуючî задачѣ до обрады: 1) Якъ уживати новый букварь рускій и румунскій? 2) Подрôбнî планы науковî для всѣхъ родôвъ шкôлъ народныхъ.

(Именованье) гр. к. Митрополита Львôвского и эпископа Станиславôвского мае послѣдувати вже мѣсяця Марта с. р.

(Головнî зборы) товариства „Просвѣта“ во Львовѣ ôтбули ся 2. л. с. м., на котрыхъ выбрано Дра. Ом. Огоновского уже 12. разъ на предсѣдателя. Поручаемо се руске товариство, котре поставило собѣ за задачу образованье народне и выдало до теперь уже близко 100 рôжныхъ користныхъ книжокъ, и нашимъ буковинскимъ братямъ.

(Divide et impera.) Ходятъ слухи, що одинъ изъ незадоволеныхъ и выступившихъ членôвъ „Рускои Бесѣды“ намѣряе отворити въ Чернôвцяхъ „Русское Касино“. Въ слѣдуючôмъ числѣ напишемо обширнѣйше о безпôдставнôмъ незадоволеню, а правдивôй причинѣ агитаціи вымѣренои противъ солидарности буковинскихъ Русинôвъ, а на теперь обмежаемо ся на записаню сего сумного появу ôтзываючи ся до всѣхъ щирыхъ Русинôвъ: „Будьте на осторожности!“, а до васъ, славный агитаторъ: „Respice finem!“

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВÎ КРУЧѢ.

Повѣсть зъ руского народного житя на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичь.)

I.

Мого неня убили на войнѣ, (оповѣдае бувало Настя Клѣщиха), мама зъ туги та нужды скоро ôтакъ померла, а я лишилась кругловъ сиротовъ при однôй старôй бабуси, мого неня покойного вуйнѣ отсе. — А якъ и бабусю поховали, тогды взяла мене стара Оманиха до себе, щобъ то, якъ она казувала, еи Маруси не скучно було. — Тамъ я и зросла, якъ у мамы свои рôднои, бо Оманиха праведна була жена, що навѣть и ворогови кривды не зробитъ, не то ще менѣ, бѣднôй сиротѣ.

Не такійже бувъ Максимъ Оманъ, еи чоловѣкъ. — Богатый, пребогатый и не скупый, и нѣякому кривды не любивъ зробити, але такій то вже ярославый, та лютый, та грозный, та завзятый, та упертый, що у насъ бувало якъ на цвинтари тихо, коли ôнъ дома. — Ôнъ матбути зъ роду такôй не смѣявъ ся, а бесѣды тôлько зъ него и чути було, що я бувало бôльше за одну годину налепечу, якъ ôнъ за цѣлый рôкъ наговоритъ. А якъ бувало що заговоритъ, то неначе раптовый грôмъ ударитъ, а ôтакъ зновъ тихо якъ на цвинтари.

Старî люди казували, що ôнъ бувъ замолоду коло одного дуже великого пана за першого стрѣльця. А якъ ôнъ разъ на великôмъ полюваню свого пана ôтъ смерти выратувавъ, тогды его панъ не тôлько що великимъ маеткомъ надаривъ, але ще и двôръ ему такій великій та гарный казавъ збудувати, що такого и у гдеякого дѣдича матбути не було. Для тогожъ матбути и кохавъ ся ôнъ такъ въ тôмъ стрѣлецтвѣ, а люди славили, що ôнъ зъ свого коротенького креса найменщу пташиночку кулькою на лету застрѣлитъ. — Та и кресôвъ же тихъ висѣло

у него въ свѣтлици по стѣнахъ!... про иншй стрѣлецкй снаряды навѣть и не згадувати!...

А та стара Оманиха, блѣда-блѣда якъ той ярый вôскъ, ходитъ бувало по господѣ якъ той духъ на покутѣ, якъ та свята великомучениця-многострадальниця. Тôлько въ нѣй и житя було, що та си Маруся, та еи дочка-одиначка, надъ котровъ она роспадала ся якъ та птиця-мати. — Менѣ здае ся, що якбы була умерла, то она бы була казала съ нею въ одну яму живцемъ поховати ся, такъ то вже надъ невъ розпадала ся. — За то ю матбути Оманъ такъ и поважавъ, хоть лишь по своему, а все такôй дуже ю жалувавъ. — Не спостигне бувало занедужати — (а она слабовита собѣ була) — такъ заразъ повна хата и знахарокъ, и примовниць, и лѣкарокъ, и черновскихъ або залѣщецкихъ докторôвъ, и садигурскихъ жидôвъ-цируликôвъ коло неи вродитъ ся, а то все за его приказомъ.

А та еи одиначка Маруся — Господи. що красна-красна була!... така такôй красна, що такои матбути и у самого цѣсаря нема!... Чи въ буддень, чи въ недѣлю — ходитъ бувало якъ та райска пташка убрана; — павы на нѣй ряхтя, шолки лелѣютъ, золото капае, а на личко така такôй собѣ хороша, якъ та рожа на веснѣ, коли, скупана ранѣшною росою, на сонечку красуе ся. А якъ бувало заговоритъ, то неначе ластôвочка защебече, або ангелъ въ срѣбнй дзвоночки задзвонитъ!... Никому бы було навѣтъ и не снило ся, що се того Омана дочка, що на его дворъ навѣть и воробцѣ бояли ся приступити, не то що.

Заспѣвъ

до поемы „У Гуцулôвъ“, присвяченои Ипполиту Окуневскому въ Яворовѣ.

Ой поля, вы поля,
Мати руска земля!
Скôлько крови и слѣзъ
По васъ вѣтеръ рознѣсъ!
Ôнъ розносивъ кругомъ
И Днѣстромъ, и Днѣпромъ,
Въ чорне море котивъ,
Босфоръ кровью поивъ.
Ôтъ Карпатъ за Кубань,
Поза Сеймъ за Леманъ,
По травѣ по степахъ;
У горахъ, у ярахъ
И на листяхъ въ лѣсахъ,
Скрôзь блищитъ и горитъ
Жалемъ серце гнѣтитъ —
Скрôзь народна слеза!
Сивый дѣду, Днѣпро,
Свою воду давно
Ты всю морю ôтдавъ
А собѣ слѣзъ набравъ.
И у Днѣстеръ и въ Прутъ
Зъ горъ не воды течутъ;
Не повѣнь то була,*)
Що поля залила,
Не водою заливсь
Днѣстровою нашь Низъ,
То зъ народныхъ изъ слѣзъ
Береги розôшлись!
Ой поля, вы поля,
Мати руска земля,
Кличь, скликай свôй народъ,
Русь святу боронить
Рускй дѣти, идѣтъ
Въ села, свѣтло несѣтъ!

О. Перебендя.

*) Лѣтомъ 1884. р.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ДО ВСѢХЪ П. Т. ЧИТАТЕЛѢВЪ. Черезъ неточне переведенье коректы остало въ 2. числѣ скôлька грубыхъ ошибокъ, котрй намъ дарувати просимо; мы постарали ся о то, щобы щось подôбного бôльше не повторило ся. — Реклямувавшимъ 1. число »Буковины« выслали мы его о скôлько на то накладъ дозволивъ. Щобы означити число примѣрникôвъ, просимо спѣшити ся съ предплатою, инакше не будемо въ станѣ высылати пôзнѣйшимъ пренумерантамъ попереднй числа нашои часописи. Накладъ 1. числа вже вычерпаный.

П. РИСЛАВУ, фейлетонисту »Слова« во Львовѣ. Даруйте, що мы въ 1. числѣ »Буковины« употребили слово »Родимцѣ«, бачите мы такôй вычитали се слово изъ 49. числа Вашого »Слова« изъ 1874. року. Родимець, (der Teufel) знае, якъ се сталось, але таке то написавъ нашь родимецъ (одноплеменникъ по народности) п. Дръ Ганкевичь въ »Словѣ« пôдъ надписомъ »Языкоучебное«.

ПОЧТ. РЕДАКЦИИ „PARLAMENTÄR-а“ у Вѣдни. Вашь рускій рецензентъ або нѣколи, або вже дуже давно не бувъ въ Буковинѣ; если бы ôнъ заѣхавъ до насъ, то переконавъ бы ся, що »Буковина« употребляе языкъ буковинского руского народа.

П. ИЗ. ПАС... въ Задѣльску краснôмъ. Згоджуемо ся радо на Ваше предложенье, газету высылаемо.

МНОГИМЪ БЕЗЪИМЕННЫМЪ: Прирѣкаемо свято, що имена нашихъ дописувателѣвъ останутъ завсѣгды тайною редактора.

ПОЧТ. РЕДАКЦІЯМЪ: Зорѣ, Русской Рады, Новый Проломъ, Зеркало, Школьна часопись и Gazeta naddniestrzańska. Дякуемо сердечно, що зволили надôслати намъ свое письмо въ замѣну.

ПРОФ. ГИМ. А. ШАН...СКИЙ въ мѣстци. Звернений Вами числа получили; написану Вами адресу зложили до збору историчныхъ памятникôвъ, а записуемо еи и тутъ яко цѣкавôсть филол.; отъ она: Шанібна редакціja „Буковини“ въ Чернівцях,

ВСѢМЪ П. Т. РОДИМЦЯМЪ, що зволили надôслати предплату и почтити насъ своимъ ласкавымъ привѣтомъ и щирыми желанями, шлемъ сею дорогою щиро-руске Спасибôгъ!

Наука читанья и писанья
въ 1. роцѣ школьнôмъ.
Порадникъ для учителей и кандидатôвъ учительства, составилъ Эм. Ал. Поповичъ. Цѣна 40 кр.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Городинскій-Федьковичь. Зъ печатнѣ Г. Чопа.